

Statens vegvesen

Norges vassdrags- og energidirektorat
P.B 5091 Majorstua
0301 OSLO

Behandlende enhet:
Vegdirektoratet

Saksbehandler/innvalgsnr:
Grete Kongshaug - 61271449

Vår referanse:
2013/063271-002

Deres referanse:

Vår dato:
18.10.2013

Nasjonal turistveg Helgelandskysten og Sjonfjellet vindpark. Uttalelse fra Statens vegvesen

Innledning

Statens vegvesen har ansvaret for planlegging, utbygging og forvaltning av turistattraksjonen Nasjonale turistveger. Denne består av atten nøyte utvalgte strekninger i ni fylker med en samlet lengde på om lag 2000 kilometer. Dette utgjør 4 % av riks- og fylkesvegnettet i Norge. Nasjonal turistveg Helgelandskysten er den lengste av de atten med sine 416 km.

Norges vassdrags- og energidirektorat har sendt to konkurrerende konsesjonssøknader for vindkraftverk på Sjonfjellet i Nesna og Rana kommuner på Helgelandskysten i Nordland fylke på høring. Konsesjonssøkere er Norsk Grønnkraft AS og Nord Norsk vindkraft AS. Høringsfristen er satt til 21.10. 2013.

Vår uttalelse i dette brevet vedrørende Sjonfjellet handler om vindkraftanleggenes konsekvenser både for Nasjonale turistveger som attraksjon med særpreg i det norske reiselivsproduktet og for Nasjonal turistveg Helgelandskysten spesielt.

Siden planområdet er sammenfallende gjelder vår uttalelse begge søknadene. Forholdet til veg og trafikk for øvrig omtales i et eget brev fra Statens vegvesen, Region nord.

Konsesjonssøknadene

Norsk Grønnkraft AS fremmer det største alternativet og søker om å få bygge inntil 100 vindturbiner med en samlet effekt på 330 MW. Planområdet for dette prosjektet er på 40 kvadratkilometer. Mellom vindturbinene må det bygges cirka 70 kilometer veg.

Nord-Norsk Vindkraft AS søker konsesjon for inntil 86 vindturbiner med en samlet effekt på inntil 310 MW. Størrelsen på anlegget er på 32 kvadratkilometer og det er nødvendig med cirka 53 kilometer veg mellom turbinene.

Postadresse
Statens vegvesen
Vegdirektoratet
Postboks 8142 Dep
0303 Oslo

Telefon: 02030
Telefaks: 22 07 37 68
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Industrigaten 17
2619 LILLEHAMMER

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Båtsfjordveien 18
9815 VADSØ
Telefon: 78 94 15 50
Telefaks: 78 95 33 52

Møllehøyden vil bli mellom 120 -160 m. Begge søkere ønsker aksept for at detaljert plassering og turbintype blir fastsatt senere.

Søkernes landskapsvurderinger

Begge konsesjonssøkere har utarbeidet fagrapporter for tema landskap etter metode for vurdering av landskapsvirkninger ved utbygging av vindkraftverk (utkast NVE des. 2010). Metoden innebærer å beskrive og dele inn planområdet og influensområdet i delområder som gis verdi etter et sett med kriterier. Deretter vurderes tiltakets virkning og konsekvensgrad for de ulike delområdene. Til slutt er det foretatt en samlet konsekvensvurdering.

Konklusjonen i Norsk Grønnkraft AS sin fagvurdering er at Sjonfjellet vindkraftverk vil gi middels til store negative konsekvenser for landskapet i utredningsområdet. Tiltaket vil være godt synlig og påvirke opplevelsen både av kystlandskapet i vest, fjordlandskapet i nord, sør og øst og de større sammenhengende fjellområdene innenfor disse. Vindkraftverket vil stå i tydelig silhuett på et fjellplatå og bli tydelig eksponert i store deler av influensområdet. I vurderingen er det lagt større vekt på delområdene i nær og mellomsonen for vindkraftanlegget enn for de fjernereliggende delområdene.

I Nord Norsk vindkraft AS sin fagutredning er konklusjonen at vindkraftanlegget vil ha små negative konsekvenser for landskapsbildet. Begrunnelsen for dette er at de områdene som har størst opplevelsesverdi og inntrykksstyrke befinner seg såpass langt unna at de ikke påvirkes i stor grad av tiltaket.

Vurderingene av konsekvenser for reiselivet

Norsk Grønnkraft AS og Nordnorsk Vindkraft AS konkluderer begge i sine utredninger om tema «reiseliv og turisme» at reiselivet som næring vil bli lite berørt av vindkraftanlegg på Sjonfjellet. Begge rapportene tar utgangspunkt i de etablerte reiselivsbedriftene og aktørene og i hvilken grad disse blir visuelt berørt.

Rapportene påpeker i sin generelle vurdering av konfliktnivået at gjennomførte studier tyder på at vindkraftanlegg isolert sett ikke har særlig innvirkning på reiselivet. Rapportene understreker at konfliktnivået kan endre seg ved mange og store anlegg langs kysten.

Forholdet til attraksjonen Nasjonale turistveger

Nasjonale turistveger – en attraksjon i det norske reiselivsproduktet

Attraksjoner, opplevelser og aktiviteter i unik natur er hovedingredienser i markedsføringen av Norge som attraktivt reisemål i inn og utland. Opplevelsesrike landskap og naturbaserte attraksjoner i kombinasjon med svært god tilgjengelighet er en viktig konkurransefordel for norsk reiselivsnæring i den harde konkurransen om turistene.

Attraksjonen Nasjonale turistveger handler om kjøreturer gjennom de mest opplevelsesrike, inntrykkssterke og vakre landskap som Norge har å by på, preget av det ekte og uberørte. På tilrettelagte stopp med spennende og nyskapende arkitektur understrekes og framheves landskapsopplevelse og stedegen stemning.

Trafikantvurderinger av Nasjonale turistveger utført av TØI 2010 bekrefter at interessante landskap, flott utsikt og spesielle naturattraksjoner er de dominerende reisemotivene blant

norske og utenlandske besøkende på Nasjonale turistveger. De som oppsøker Nasjonale turistveger har forventninger til at opplevelsen av natur- og kulturlandskap skal være i tråd med innholdet i og markedsføringen av Nasjonale turistveger og Norge for øvrig.

Arkitektur i natur i regi av Nasjonale turistveger har skapt nye bilder av Norge. Her kan vi trekke fram eksempel som utsiktspunktene Stegastein over Aurlandsfjorden og Bergsbotn på Senja. Disse og mange andre benyttes blant annet av Innovasjon Norges reiselivsportal «Visit Norway» på nett, i kataloger og brosjyrer. Også Hellåga rasteplass ved Sjona blir brukt i slike sammenhenger.

Nasjonal turistveg Helgelandskysten er en av de atten nøye utvalgte strekningene og går langs fylkesveg 17 fra Holm i sør til Godøystraumen i nord. Den følger samme strekning som «Kystriksveien» som av mange betegnes som en av verdens vakreste turistveger. Nasjonal turistveg Helgelandskysten bindes sammen av seks fergestrekninger og byr på store kjøreopplevelser med frodig kulturlandskap, tinder, breer, øyrik kyst og havstrømmer. Langs vegen finnes mange unike naturfenomener. Man passerer Torghatten og fjellene de Syv søstre i sør, Svartisen og Saltstraumen i nord.

Konsekvensene for Nasjonale turistveger av vindkraftanlegg på Sjonfjellet

Nasjonal turistveg Helgelandskysten vil visuelt bli påvirket av vindkraftanlegget helt fra fergestrekningen Levang-Nesna og fram til tunellen gjennom Brensla på nordsiden av Sjona. Landstrekningen er på ca. 17 km. Turistvegen går her gjennom tettsteder og småskala kulturlandskap der tekniske anlegg som kraftlinjer og næringsområder ikke dominerer landskapet. Vindkraftanlegget vil skille seg fra de andre menneskeskapte anleggene i dimensjon og omfang.

Sjonfjellet oppleves fra vegen som et visuelt bakteppe i landskapsbildet som i dag framstår helhetlig og uten inngrep. Hoveddelen av turbinene er lokalisert ca. 300-800 m høyere enn vegen. Med 80-100 vindmøller og tilhørende anleggsveger, vil omfanget av vindparken medføre at området totalt vil endre karakter. En del av vindmøllene (opp til 40) vil kunne sees fra vegen. Synsintrykket reduseres noe av at man må heve blikket på grunn av det bratte terrenget. På sørsiden av Sjona vil vindmøllene oppleves sterkest når man kjører fra nord mot sør.

På Sjonfjellet ligger en mye brukt rasteplass. Rasteplassen ligger slik at man har utsyn over fjordløp og øyriket. Stoppunktet innehar opplevelsesmessige kvaliteter som kvalifiserer til oppgradering til turistvegpunkt med tilhørende tilrettelegging og arkitektonisk utforming. De nærmeste vindmøllene vil her ligge ca. 1 km unna utsiktspunktet og være godt synlig. På nordsiden av Sjona vil store deler av vindmølleparken bli liggende i silhuett og dermed bli godt synlig fra vegen. Fra Hellåga rasteplass vil det bli utsikt rett mot vindparken.

De atten nasjonale turistvegene er vegstrekninger gjennom landskap med unike naturkvaliteter. Her skal vegfarende turister få oppfylt sine høye forventninger om å få oppleve det ekte og opprinnelige både undervegs og fra tilrettelagte stopp. Et vindkraftanlegg på Sjonfjellet langs Nasjonal turistveg Helgelandskysten vil påvirke kjøreopplevelsen på strekningen og fra rasteplasser i området i stor negativ grad. Et vindkraftanlegg av denne størrelse og dimensjon vil også påvirke verdien og troverdigheten av hele attraksjonen Nasjonale turistveger på en uheldig måte.

Statens vegvesen har ansvaret for å utvikle og forvalte attraksjonen Nasjonale turistveger. Fra dette ståsted må vi konstatere at de omsøkte vindmølleparkene på Sjonfjellet vil gjøre at fylkesveg 17 i dette området blir uegnet som Nasjonal turistveg.

Statens vegvesen

Med hilsen

Terje Moe Gustavsen
vegdirektør

Jan Andresen

Kopi: Nesna kommune, Moveien 24
8700 NESNA

Rana kommune, Boks 173,
8601 Mo i Rana

Nordland fylkeskommune, Fylkeshuset
8048 BODØ